

บทที่ 5

บทสรุปและเสนอแนะ

1. บทสรุปและข้อเสนอแนะ

ในปัจจุบันสินค้าประเภทเครื่องใช้ไฟฟ้ามีความจำเป็นต่อผู้คนเป็นจำนวนมากในการดำรงชีวิตประจำวันโดยไม่จำกัดว่าบุคคลที่ต้องใช้ไฟฟ้านั้นเพศอะไร อาชีพอะไร หรืออายุเท่าไร จึงมีความจำเป็นที่จะต้องใช้เครื่องใช้ไฟฟ้า เนื่องจากเครื่องใช้ไฟฟ้าประเภทต่างๆ เช่น หม้อหุงข้าวไฟฟ้า เตารีดไฟฟ้า โทรทัศน์ คอมพิวเตอร์ โทรศัพท์มือถือ เป็นต้น เป็นสิ่งที่ทำให้การดำรงชีวิตในปัจจุบันสะดวกสบายขึ้น และในบางกรณีเครื่องใช้ไฟฟ้าเหล่านี้ก็อาจจะเป็นเครื่องช่วยชีวิตผู้คนในยามฉุกเฉิน เช่น เครื่องตัดไฟฟ้าในกรณีไฟฟ้าลัดวงจร (safety cut) สัญญาณกันขโมย เป็นต้น ฉะนั้น เครื่องใช้ไฟฟ้าเหล่านี้จึงกลายเป็นสิ่งที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตของผู้คนในปัจจุบันโดยปริยาย

เนื่องจากสินค้าประเภทเครื่องใช้ไฟฟ้าเหล่านี้มีราคาแตกต่างกันออกไป ซึ่งบางประเภทมีราคาต่ำ บางประเภทมีราคาสูง ซึ่งเครื่องใช้ไฟฟ้าประเภทที่มีราคาสูงแต่เป็นที่ต้องการของประชาชนจำนวนมาก ประชาชนทั่วไปที่มีรายได้น้อยไม่สามารถหาเงินเพื่อที่จะมาซื้อเครื่องใช้ไฟฟ้าที่มีราคาสูงโดยชำระราคาเพียงครั้งเดียวได้ ดังนั้น ผู้คนที่ต้องการเครื่องใช้ไฟฟ้าที่มีราคาสูงเหล่านี้นิยมที่จะทำสัญญาเช่าซื้อเครื่องใช้ไฟฟ้า ด้วยเหตุผลที่ว่า การทำสัญญาเช่าซื้อเครื่องใช้ไฟฟ้า ทำให้ผู้เช่าซื้อสามารถที่จะครอบครองและใช้ประโยชน์จากเครื่องใช้ไฟฟ้าที่เช่าซื้อได้ โดยไม่ต้องชำระราคาทีเดียว แต่สามารถค่อย ๆ จ่ายทีละงวดได้ นอกจากนี้ผู้คนที่ต้องการเครื่องใช้ไฟฟ้าที่มีราคาสูงเหล่านี้ยังเห็นว่าการเช่าซื้อเครื่องใช้ไฟฟ้านั้นสามารถทำได้ง่าย เงื่อนไขในการทำสัญญามีน้อย และที่สำคัญบุคคลที่มีรายได้ทุกอาชีพก็สามารถเช่าซื้อเครื่องใช้ไฟฟ้าได้

ทั้งนี้ สัญญาเช่าซื้อเครื่องใช้ไฟฟ้าเป็นเอกเทศสัญญาลักษณะเช่าซื้อประเภทซึ่ง ซึ่งประมวลแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 572 ได้ให้คำจำกัดความของสัญญาเช่าซื้อไว้ว่า “อันว่าสัญญาเช่าซื้อนั้น คือ สัญญาซึ่งเจ้าของเอาทรัพย์สินออกให้เช่า และให้คำมั่นว่าจะขายทรัพย์สินนั้น หรือว่าจะให้ทรัพย์สินนั้นตกเป็นสิทธิแก่ผู้เช่า โดยเงื่อนไขที่ผู้เช่าได้ใช้เงินเป็นจำนวนเท่านั้นเท่านี้คราว”

เมื่อพิจารณาจากตัวบทในประมวลแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 572 ของไทย และคำจำกัดความสัญญาเช่าซื้อของอังกฤษแล้วจะเห็นได้ว่า สัญญาเช่าซื้อนั้นเป็นสัญญาที่มีสัญญาเช่าและสัญญาซื้อขายประกอบเข้าด้วยกัน แต่อย่างไรก็ตาม มีผู้เห็นว่าแม้สัญญาเช่าซื้อจะมีลักษณะ

ส่วนหนึ่งเหมือนสัญญาเช่าและส่วนหนึ่งเหมือนสัญญาซื้อขาย แต่ไม่ได้หมายความว่า สัญญาเช่าซื้อ คือ สัญญาเช่าและสัญญาซื้อขายรวมกัน แต่เป็นสัญญาเช่ารวมกับค้ำประกันที่จะขายทรัพย์สิน

นอกจากนี้ โดยที่สัญญาเช่าซื้อเป็นสัญญาประเภทหนึ่ง จึงต้องตกอยู่ภายใต้หลักทั่วไปของนิติกรรมและสัญญาที่กำหนดไว้ในประมวลแพ่งและพาณิชย์ ตั้งแต่เรื่องการแสดงเจตนา ซึ่งการแสดงเจตนาของคู่สัญญานั้น เจตนาที่แสดงออกของคู่สัญญาต้องตรงกับเจตนาที่แท้จริงของคู่สัญญาและต้องปราศจากความสำคัญผิด กลฉ้อฉล และการข่มขู่ อีกทั้งยังต้องพิจารณาถึงวัตถุประสงค์ของสัญญา โดยที่สัญญาที่ทำขึ้นนั้นต้องไม่มีวัตถุประสงค์อันเป็นการขัดต่อความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชน

อย่างไรก็ตาม การทำสัญญาเช่าซื้อเครื่องใช้ไฟฟ้าในปัจจุบัน ผู้เช่าซื้อมิได้ทำสัญญาเช่าซื้อกับผู้ผลิตหรือผู้ขายโดยตรง แต่เป็นกรณีที่ผู้ผลิตหรือผู้ขายได้ขายเครื่องใช้ไฟฟ้าให้กับสถาบันการเงินต่าง ๆ อาทิเช่น บริษัท อีออน ธนสินทรัพย์(ไทยแลนด์) จำกัด (มหาชน) เป็นต้น และสถาบันการเงินเหล่านี้ได้นำเครื่องใช้ไฟฟ้ามาให้ผู้เช่าซื้อเช่าซื้ออีกทอดหนึ่ง โดยในปัจจุบันนี้ สถาบันการเงินต่าง ๆ ได้ให้บริการการเช่าซื้อต่าง ๆ โดยเฉพาะเครื่องใช้ไฟฟ้านั้นมีลักษณะไม่แตกต่างจากการให้บริการสินเชื่อเงินสด โดยผู้เช่าซื้อสามารถเช่าซื้อเครื่องใช้ไฟฟ้าผ่านบัตรสินเชื่อของสถาบันต่าง ๆ ได้ เช่น บัตร Aeon, บัตร Power Buy, บัตร จีอี มั่นใจ เฟิร์สช้อยส์การ์ด เป็นต้น

เมื่อพิจารณากฎหมายที่บังคับควบคุมสัญญาเช่าซื้อ ในอดีตก่อน ปี พ.ศ. 2544 สัญญาเช่าซื้อเครื่องใช้ไฟฟ้านั้นไม่มีกฎหมายเข้ามาควบคุมไว้โดยเฉพาะ กล่าวคือ ในอดีตก่อน ปี พ.ศ.2544 สัญญาเช่าซื้อทุกประเภทจะตกอยู่ภายใต้หลักกฎหมายของประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 572 ถึง มาตรา 574 และในกรณีที่สัญญาเช่าซื้อนั้นเป็นสัญญาที่ผู้ประกอบการทำกับผู้บริโภค หรือเป็นสัญญาสำเร็จรูป สัญญาเช่าซื้อจะตกอยู่ภายใต้การควบคุมของพระราชบัญญัติว่าด้วยข้อสัญญาที่ไม่เป็นธรรม พ.ศ.2540 ซึ่งการควบคุมสัญญาเช่าซื้อตามกฎหมายดังกล่าวนี้ยังไม่เป็นการคุ้มครองผู้บริโภคในฐานะผู้เช่าซื้ออย่างเพียงพอ ทั้งนี้ เนื่องจากบทบัญญัติในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ การควบคุมสัญญาเช่าซื้อนั้นได้บัญญัติไว้ในลักษณะกว้าง ๆ เป็นการทั่วไปเพียง 3 มาตรา ซึ่งในบทบัญญัติทั้ง 3 มาตรานี้ก็ได้กล่าวถึงสิทธิหน้าที่ และความรับผิดชอบของคู่สัญญาไว้อย่างชัดเจน แต่หากต้องนำเอาบทบัญญัติในเรื่องเช่าทรัพย์สิน และซื้อขายมาเทียบเคียงใช้โดยอนุโลม นอกจากนี้ บทบัญญัติในมาตรา 574 ซึ่งเป็นเรื่องสิทธิในการเลิกสัญญาของผู้ให้เช่าซื้อนั้น ได้มีคำพิพากษาฎีกา ได้แก่ คำพิพากษาฎีกาที่ 3842/2526 , คำพิพากษาฎีกาที่ 1192/2501 เป็นต้น ได้วางบรรทัดฐานไว้ว่ามีใช้บทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน ดังนั้น คู่สัญญาจึงสามารถตกลงยกเว้นสิทธิในการ

เลิกสัญญาของผู้ให้เช่าซื้อเป็นอย่างอื่นได้ ซึ่งการตกลงยกเว้นบทบัญญัติมาตรา 574 นั้น มักเป็นการกำหนดในลักษณะเอาวัดเอาเปรียบผู้เช่าซื้อ เช่น มักจะตกลงให้ผู้ให้เช่าซื้อสิทธิเลิกสัญญาได้ หากผู้เช่าซื้อผิดนัดชำระค่าเช่าซื้อเพียงงวดเดียว เป็นต้น ส่วนในกรณีของการควบคุมสัญญาเช่าซื้อตามพระราชบัญญัติว่าด้วยข้อสัญญาที่ไม่เป็นธรรม พ.ศ.2540 ก็เป็นการควบคุมที่มีข้อจำกัดในเรื่องของผลของการฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามที่พระราชบัญญัติกำหนดนั้นมีผลเพียงว่า หากข้อสัญญานั้นทำให้ ผู้ประกอบธุรกิจการค้าได้เปรียบคู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่งเกินสมควรเป็นข้อสัญญาที่ไม่เป็นธรรมและให้มีผลบังคับได้เพียงเท่าที่เป็นธรรมและพอสมควรแก่กรณีเท่านั้น (มาตรา 4) นอกจากนี้ การระบุว่าข้อสัญญาใดไม่เป็นธรรมและอำนาจการบังคับให้ข้อสัญญานั้นมีผลเพียงเท่าที่เป็นธรรมและพอสมควรแก่กรณีนั้น เป็นอำนาจของศาลในการที่จะพิจารณาข้อสัญญาในคดีพิพาท ซึ่งการพิจารณาว่าข้อสัญญาใดเป็นธรรมหรือไม่ย่อมต้องขึ้นอยู่กับดุลพินิจที่ไม่มีความแน่นอน เพราะเป็นเรื่องความคิดเห็นของแต่ละบุคคลโดยเฉพาะ

ดังนั้นเพื่อเป็นการคุ้มครองผู้บริโภคในการทำสัญญาเช่าซื้อเครื่องใช้ไฟฟ้าซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นและเป็นสิ่งอำนวยความสะดวกประกอบกับอัตราการเช่าซื้อเครื่องใช้ไฟฟ้าของผู้บริโภคในช่วงดังกล่าวได้เพิ่มสูงขึ้นตามการเจริญเติบโตของเศรษฐกิจดังที่ได้กล่าวไปแล้วข้างต้น คณะกรรมการว่าด้วยสัญญาจึงอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค (ฉบับ 2) พ.ศ. 2541 มาตรา 35 ทวิ โดยอาศัยหลักเกณฑ์ในการออกประกาศคณะกรรมการที่เป็นการควบคุมสัญญาตามที่กำหนดไว้ในพระราชกฤษฎีกากำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกำหนดธุรกิจที่ควบคุมสัญญาและลักษณะของสัญญา พ.ศ.2542 ออกประกาศคณะกรรมการว่าด้วยสัญญา เรื่องให้สัญญาเช่าซื้อเครื่องใช้ไฟฟ้าเป็นธุรกิจควบคุมสัญญา พ.ศ. 2544 ซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม พ.ศ.2544 เป็นต้นไป

ประกาศคณะกรรมการว่าด้วยสัญญาฯ ฉบับนี้ ได้เข้ามาควบคุมสัญญาเช่าซื้อเครื่องใช้ไฟฟ้าระหว่างผู้ให้เช่าซื้อที่เป็นผู้ประกอบการและผู้เช่าซื้อที่เป็นผู้บริโภค ซึ่งการควบคุมสัญญาเช่าซื้อเครื่องใช้ไฟฟ้านั้น ประกาศคณะกรรมการว่าด้วยสัญญาฯ ได้เข้ามาควบคุมในลักษณะของการบังคับให้สัญญาเช่าซื้อเครื่องใช้ไฟฟ้านั้นต้องมีลักษณะเป็นไปตามที่กำหนดในประกาศคณะกรรมการว่าด้วยสัญญาฯ กล่าวคือ หากในประกาศคณะกรรมการว่าด้วยสัญญาฯ กำหนดให้ในสัญญาเช่าซื้อเครื่องใช้ไฟฟ้าต้องใช้ข้อสัญญาที่มีสาระสำคัญและเงื่อนไขใด ในสัญญาเช่าซื้อเครื่องใช้ไฟฟ้าก็ต้องมีข้อสัญญาที่มีสาระสำคัญและเงื่อนไขดังเช่นที่ประกาศคณะกรรมการว่าด้วยสัญญาฯ กำหนด และหากในประกาศคณะกรรมการว่าด้วยสัญญาฯ กำหนดให้ในสัญญาเช่าซื้อเครื่องใช้ไฟฟ้าต้องไม่มีข้อสัญญาที่มีลักษณะหรือความหมายใน

ทำนองใด ในสัญญาเช่าซื้อเครื่องใช้ไฟฟ้าต้องไม่ใช่ข้อสัญญาในลักษณะดังที่กำหนดห้ามไว้ในประกาศคณะกรรมการว่าด้วยสัญญาฯ นั้น โดยผลของการฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามประกาศคณะกรรมการว่าด้วยสัญญา เรื่อง ให้ธุรกิจเช่าซื้อเครื่องใช้ไฟฟ้าเป็นธุรกิจที่ควบคุมสัญญา พ.ศ.2544 เป็นไปตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค(ฉบับที่ 2) พ.ศ.2541 มาตรา 35 ตรี บัญญัติว่า “เมื่อคณะกรรมการว่าด้วยสัญญากำหนดให้สัญญาของการประกอบธุรกิจที่ควบคุมสัญญาต้องใช้ข้อสัญญาใด หรือต้องใช้ข้อสัญญาใดโดยมีเงื่อนไขในการใช้ข้อสัญญานั้นด้วยตามมาตรา 35 ทวิ แล้ว ถ้าสัญญานั้นไม่ใช่ข้อสัญญาดังกล่าว หรือใช้ข้อสัญญาดังกล่าวแต่ไม่เป็นไปตามเงื่อนไข ให้ถือว่าสัญญานั้นใช้ข้อสัญญาดังกล่าวหรือใช้ข้อสัญญาดังกล่าวตามเงื่อนไขนั้น แล้วแต่กรณี” และมาตรา 35 จัตวา บัญญัติว่า “เมื่อคณะกรรมการว่าด้วยสัญญากำหนดให้สัญญาของการประกอบธุรกิจที่ควบคุมสัญญาต้องไม่ใช่ข้อสัญญาใดตามมาตรา 35 ทวิ แล้ว ถ้าสัญญานั้นใช้ข้อสัญญาดังกล่าว ให้ถือว่าสัญญานั้นไม่มีข้อสัญญาเช่นนั้น”

อย่างไรก็ตาม จากการศึกษาพบว่าการคุ้มครองผู้เช่าซื้อตามประกาศคณะกรรมการว่าด้วยสัญญาฯ ยังคงมีปัญหา คือเนื้อหาของข้อสัญญาที่มีการควบคุมยังไม่ชัดเจนในบางเรื่อง เช่น มีการกำหนดให้ผู้ให้เช่าซื้อมีสิทธิบอกเลิกสัญญาในกรณีที่ผู้เช่าซื้อผิดนัดชำระค่าเช่าซื้อสองงวดติดกัน แต่ไม่ได้กำหนดสิทธิในการบอกเลิกสัญญาของผู้ให้เช่าซื้อกรณีที่ผู้เช่าซื้อผิดนัดหลายงวดสลับกันไปมาแต่ไม่ติดกัน หรือ ในกรณีที่ผู้เช่าซื้อประสงค์จะชำระค่าเช่าซื้อทั้งหมดโดยไม่ปิดบัญชีค่าเช่าซื้อ โดยไม่ผ่อนชำระ ประกาศคณะกรรมการว่าด้วยสัญญาฯ กำหนดให้ผู้ให้เช่าซื้อต้องให้ส่วนลดอัตราดอกเบี้ยตามที่ตกลงไว้ขณะทำสัญญา เป็นต้น

นอกจากนี้ การควบคุมสัญญายังไม่ครอบคลุมทุกเรื่องที่สำคัญ เช่น ประกาศคณะกรรมการว่าด้วยสัญญาฯ ไม่ได้กำหนดข้อห้ามมิให้ผู้ให้เช่าซื้อกำหนดข้อสัญญาที่เป็นการกำหนดให้ผู้เช่าซื้อยังมีหน้าที่ต้องชำระค่าเช่าซื้อต่อไปจนครบตามที่กำหนดไว้ในสัญญา แม้ว่าเครื่องใช้ไฟฟ้าที่เช่าซื้อนั้นจะสูญหายหรือถูกทำลายไปโดยเหตุสุดวิสัย หรือด้วยเหตุใด ๆ อันมิใช่ความผิดของผู้เช่าซื้อ เป็นต้น

จากการศึกษากฎหมายต่างประเทศพบว่าในประเทศอังกฤษและประเทศนิวซีแลนด์ มีการตรากฎหมายเพื่อคุ้มครองผู้เช่าซื้อที่เป็นผู้บริโภคไว้โดยตรง โดยในประเทศอังกฤษได้มีการตราพระราชบัญญัติการให้สินเชื่อแก่ผู้บริโภค ค.ศ.1974 (Consumer Credit Act 1974) โดยได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการให้สินเชื่อแก่ผู้บริโภค ค.ศ.2006 (Consumer Credit Act 2006) ซึ่งได้กำหนดหลักการคุ้มครองผู้บริโภคในด้านการเช่าซื้อโดยกำหนดหน้าที่ของผู้ให้เช่าซื้อไว้ได้แก่ หน้าที่ในการเปิดเผยให้ผู้เช่าซื้อทราบถึงข้อมูลตามประกาศของ The Secretary of State

ก่อนทำสัญญา หน้าที่ในการส่งมอบสำเนาของสัญญาให้แก่ผู้เช่าซื้อ หน้าที่ในการแจ้งให้ผู้ให้เช่าซื้อทราบถึงสิทธิในการบอกเลิกสัญญาซึ่งเป็นกรณีที่กฎหมายให้อีกาสผู้เช่าซื้อในการไต่รตรงอีกทีหนึ่งว่าต้องการจะผูกพันตามสัญญาหรือไม่ และหากผู้เช่าซื้อไม่ต้องการผูกพันตามสัญญาแล้ว ผู้เช่าซื้อย่อมมีสิทธิที่จะบอกเลิกสัญญาได้ภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด หน้าที่ในการจัดให้ผู้เช่าซื้อลงลายมือชื่อในแบบของสัญญาเช่าซื้อที่เหมาะสม เป็นต้น นอกจากนี้ พระราชบัญญัติการให้สินเชื่อแก่ผู้บริโภคยังได้กำหนดเหตุที่ทำให้สัญญาเช่าซื้อสิ้นสุดลงด้วยวิธีต่างๆ ได้แก่ ผู้เช่าซื้อบอกเลิกสัญญา (Cancellation) ผู้เช่าซื้อบอกเลิกสัญญาโดยฝ่ายเดียวที่ไม่ใช่กรณี Cancellation รวมทั้งกำหนดวิธีการบอกเลิกสัญญาของผู้ให้เช่าซื้อในกรณีที่ผู้เช่าซื้อผิดสัญญา เป็นต้น นอกจากนี้กฎหมายของประเทศไทยยังกำหนดเกี่ยวกับการเช่าซื้อของผู้บริโภคที่ต้องอยู่ภายใต้พระราชบัญญัติการให้สินเชื่อแก่ผู้บริโภค ค.ศ.1974 (Consumer Credit Act 1974) โดยได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการให้สินเชื่อแก่ผู้บริโภค ค.ศ.2006 (Consumer Credit Act 2006)การพิจารณากฎหมายนั้นยังต้องพิจารณาประกอบกับพระราชบัญญัติว่าด้วยข้อสัญญาที่ไม่เป็นธรรม ค.ศ.1977 (Unfair Contract Term Act 1977) และประกาศว่าด้วยข้อสัญญาที่ไม่เป็นธรรมในสัญญาผู้บริโภค ค.ศ.1999 (Unfair Term in Consumer Contracts Regulation 1999) มาใช้คุ้มครองไม่ให้มีการกำหนดข้อสัญญาที่ไม่เป็นธรรม โดยการกำหนดข้อห้ามใช้สัญญาในลักษณะหรือมีความหมายในทำนองเดียวกับที่บัญญัติไว้ในตารางท้ายประกาศว่าด้วยข้อสัญญาที่ไม่เป็นธรรมในสัญญาผู้บริโภค ค.ศ.1999 ได้แก่ ข้อสัญญาที่เป็นการจำกัดความรับผิดชอบในความตายของผู้บริโภคหรือความบาดเจ็บของบุคคลซึ่งเป็นผลมาจากการกระทำหรือการละเว้นกระทำการของผู้ขาย ข้อสัญญาซึ่งยกเว้นหรือจำกัดสิทธิทางกฎหมายของผู้บริโภคอย่างไม่เหมาะสมต่อผู้ขายหรือคู่สัญญาอื่นๆ ในการไม่ปฏิบัติตามสัญญาทั้งหมดหรือแต่บางส่วนหรือปฏิบัติตามสัญญาแต่ไม่พอเพียง รวมถึงทางเลือกในการชดเชยที่ผู้บริโภคสามารถเรียกจากผู้ขาย ข้อสัญญาที่ผู้ขายทำขึ้นเพื่อผูกพันผู้บริโภคเกี่ยวกับการให้บริการเป็นข้อสัญญาที่อยู่ภายใต้เงื่อนไขที่ผู้ขายกำหนดขึ้นตามอำเภอใจแต่ฝ่ายเดียว และข้อสัญญาที่อนุญาตให้ผู้ขายเก็บเงินที่ผู้บริโภคได้ชำระไปแล้ว หากในภายหลังผู้บริโภคตัดสินใจไม่ทำสัญญาหรือไม่ปฏิบัติตามสัญญาโดยไม่จัดให้ผู้บริโภคได้รับเงินชดเชยในจำนวนที่เทียบเท่ากันจากผู้ขายในกรณีที่ผู้ขายยกเลิกสัญญา เป็นต้น

ส่วนประเทศนิวซีแลนด์ได้มีการตราพระราชบัญญัติสัญญาสินเชื่อและการให้สินเชื่อแก่ผู้บริโภค ค.ศ.2003 (Credit Contracts and Consumer Finance Act 2003) ซึ่งได้กำหนดหลักการคุ้มครองผู้บริโภคในด้านการเช่าซื้อโดยกำหนดหน้าที่ของผู้ให้เช่าซื้อไว้ ได้แก่ ผู้ให้เช่าซื้อ มีหน้าที่ในการเปิดเผยข้อมูลแก่ผู้เช่าซื้อ ก่อนที่ผู้เช่าซื้อจะทำสัญญา หน้าที่ในการส่งสำเนาสัญญา

ให้แก่ผู้ซื้อ เป็นต้น นอกจากนี้ พระราชบัญญัติสัญญาซื้อขายและการให้สินเชื่อแก่ผู้บริโภค ค.ศ.2003 ยังได้กำหนดวิธีการสิ้นสุดของสัญญาซื้อขายด้วยวิธีต่าง ๆ ได้แก่ ผู้ซื้อบอกเลิกสัญญา(Cancellation) ผู้ซื้อบอกเลิกสัญญาที่ไม่ใช่กรณีเดียวกับ Cancellation ผู้ซื้อชำระค่าซื้อจนครบตามที่กำหนดไว้ในสัญญา เป็นต้น โดยพิจารณาประกอบกับพระราชบัญญัติการรับประกันแก่ผู้บริโภค ค.ศ.1993 (Consumer Guarantees Act 1993) ที่เป็นเรื่องความรับผิดชอบของผู้ผลิตหรือผู้ขายตามที่ตนได้รับประกันไว้ และยังได้ให้สิทธิผู้ซื้อในการเรียกค่าเสียหายจากผู้ผลิตหรือผู้ขายได้หากสินค้าไม่เป็นไปตามคำรับประกันที่ได้ให้ไว้

ทั้งนี้ จากการศึกษายังพบว่ากฎหมายของทั้งสองประเทศมีแนวโน้มของการกำหนดควบคุมให้ใช้สัญญาในเรื่องที่สำคัญมากขึ้น แต่ไม่พบว่ามีกรอบกฎหมายเพื่อคุ้มครองผู้บริโภคเฉพาะกรณีการทำสัญญาซื้อขายเครื่องใช้ไฟฟ้าไว้เป็นพิเศษเหมือนกับกฎหมายไทย

อย่างไรก็ตาม ผลของการศึกษากฎหมายต่างประเทศยังคงมีหลักการที่น่าสนใจในการนำมาปรับปรุงกฎหมายไทย เช่น การเปิดเผยรายละเอียดของสัญญาก่อนหรือในขณะทำสัญญา เพื่อให้ผู้บริโภคได้รับทราบและมีเวลาในการตัดสินใจโดยเปิดโอกาสให้ผู้บริโภคได้พิจารณาถึงข้อดีและข้อเสียของการทำสัญญาซื้อขายก่อนตัดสินใจว่าจะเข้าทำสัญญาหรือไม่

ดังนั้น จากการศึกษากฎหมายคุ้มครองผู้บริโภคของไทยโดยการวิเคราะห์เปรียบเทียบกับกฎหมายต่างประเทศแล้ว ผู้เขียนได้เสนอข้อเสนอแนะที่เป็นวิธีในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ในบทบัญญัติที่เป็นกฎหมายที่เข้ามาควบคุมการซื้อขายเครื่องใช้ไฟฟ้าระหว่างผู้ประกอบการกับผู้บริโภค ดังต่อไปนี้

1. ลักษณะของเครื่องใช้ไฟฟ้าที่ตกอยู่ภายใต้การควบคุมตามประกาศคณะกรรมการว่าด้วยสัญญาฯ

ในกรณีนี้มีปัญหาว่าการที่ประกาศคณะกรรมการว่าด้วยสัญญาฯ ข้อ 2 ได้กำหนดให้มีค่านิยมของเครื่องใช้ไฟฟ้าที่มีลักษณะเป็นการครอบคลุมเครื่องใช้ไฟฟ้าทุกประเภทนั้น เป็นการให้ค่านิยมที่กว้างและครอบคลุมเกินความจำเป็นหรือไม่

ในกรณีนี้ ผู้เขียนเห็นว่าการให้ค่านิยมของเครื่องใช้ไฟฟ้าในลักษณะนี้มีผลต่อผู้บริโภคมากกว่าผลเสีย โดยการตีความค่านิยมของเครื่องใช้ไฟฟ้านั้นสามารถคุ้มครองการเข้าซื้อเครื่องใช้ไฟฟ้าได้ทุกประเภท ดังนั้น ผู้เขียนเสนอให้คงค่านิยมของเครื่องใช้ไฟฟ้าตามที่กำหนดไว้ในข้อ 2 ของประกาศคณะกรรมการว่าด้วยสัญญาฯ ไว้ตามเดิม

นอกจากนี้ ผู้เขียนได้เสนอเพิ่มค่านิยมของคำว่าซื้อ ใน ข้อ 2 ของประกาศคณะกรรมการว่าด้วยสัญญาฯ ดังนี้

“เช่าซื้อ ให้หมายความถึง การเช่าซื้อตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เฉพาะสินค้าประเภทเครื่องใช้ไฟฟ้าและหมายความถึงซื้อขายผ่อนส่งเครื่องใช้ไฟฟ้าที่มีเงื่อนไขว่าผู้ซื้อต้องผ่อนชำระราคาให้ผู้ขายตั้งแต่ 2 งวดขึ้นไป และกรรมสิทธิ์ยังไม่โอนไปยังผู้ซื้อจนกว่าได้ชำระราคาครบถ้วนแล้ว”

2. เรื่องการเปิดเผยข้อสัญญาแก่ผู้เช่าซื้อก่อนหรือในขณะทำสัญญา

ในกรณีนี้มีปัญหาว่าบทบัญญัติในประกาศคณะกรรมการว่าด้วยสัญญาฯ และพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2541 ไม่ได้กำหนดให้ผู้ให้เช่าซื้อมีหน้าที่ที่จะต้องเปิดเผยข้อสัญญาแก่ผู้เช่าซื้อก่อนหรือในขณะทำสัญญา ซึ่งเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้ให้เช่าซื้อได้ทราบถึงข้อสัญญาก่อนที่จะตัดสินใจเช่าทำสัญญา

ซึ่งในกรณีนี้ ผู้เขียนได้เสนอให้มีการเพิ่มเติมบทบัญญัติของกฎหมายที่กำหนดหน้าที่ให้กับผู้ให้เช่าซื้อมีหน้าที่ที่จะต้องเปิดเผยรายละเอียดของสัญญาในประกาศคณะกรรมการว่าด้วยสัญญาฯ ดังนี้

ข้อ 3/1 “ก่อนหรือในขณะทำสัญญา ผู้ประกอบธุรกิจมีหน้าที่เปิดเผยรายละเอียดของสัญญาที่มีความสำคัญให้แก่ผู้บริโภคนั้น

1. ชื่อเต็มและที่อยู่ของผู้ให้เช่าซื้อ
2. ข้อความที่บ่งบอกว่าสัญญาเช่าซื้อเครื่องใช้ไฟฟ้านี้เป็นสัญญาที่อยู่ภายใต้บังคับของประกาศคณะกรรมการว่าด้วยสัญญา เรื่อง ให้ธุรกิจให้เช่าซื้อเครื่องใช้ไฟฟ้าเป็นธุรกิจที่ควบคุมสัญญา พ.ศ.2544

3. ข้อสัญญาในสัญญาเช่าซื้อ
4. ราคาของเครื่องใช้ไฟฟ้าในกรณีที่ซื้อโดยไม่ผ่อนชำระ
5. จำนวนเงินดาวน์หรือจำนวนเงินที่ต้องชำระครั้งแรก
6. ราคาเช่าซื้อที่ต้องจ่ายเป็นรายงวด
7. อัตราดอกเบี้ย
8. จำนวนรวมทั้งหมดที่ต้องจ่ายหากผู้เช่าซื้อตกลงทำสัญญาเช่าซื้อ
9. ความแตกต่างระหว่างราคาของเครื่องใช้ไฟฟ้าในกรณีที่ชำระครั้งเดียวกับราคาของเครื่องใช้ไฟฟ้าในกรณีที่เช่าสัญญาเช่าซื้อ

10. ค่าธรรมเนียมและค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่ผู้เช่าซื้อจะต้องจ่าย ได้แก่ ค่าขนส่ง, ค่าบำรุงรักษา, ค่าฝึกอบรมในการใช้เครื่องใช้ไฟฟ้าชนิดนั้น หรือ ค่าอุปกรณ์เสริม เป็นต้น

11. เงื่อนไขในการชำระค่าเช่าซื้อ

12. ระยะเวลาในการชำระค่าเช่าซื้อ
13. เบี้ยปรับหรืออัตราดอกเบี้ยในกรณีผิดนัดชำระค่าเช่าซื้อ
14. สิทธิในการบอกเลิกสัญญาของผู้เช่าซื้อ
15. เหตุแห่งการบอกเลิกสัญญาของผู้ให้เช่าซื้อ
16. ข้อความอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

การละเลยหรือฝ่าฝืนหน้าที่ในการเปิดเผยรายละเอียดดังกล่าวนี้ ย่อมมีผลให้ผู้เช่าซื้อ มีสิทธิบอกเลิกสัญญา และผลของการเลิกสัญญานี้มีผลทำให้คู่สัญญากลับคืนสู่ฐานะเดิม ทั้งนี้ ผู้เช่าซื้อต้องใช้สิทธิในการบอกเลิกสัญญาภายในเจ็ดวันนับจากวันทำสัญญา อนึ่ง การบอกเลิกสัญญาในกรณีนี้ ผู้ให้เช่าซื้อย่อมไม่อาจเรียกค่าเสียหายใด ๆ จากผู้เช่าซื้อได้”

3. เรื่องการส่งมอบสัญญาเช่าซื้อ

ในกรณีนี้ บทบัญญัติในพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2541 ไม่กำหนดระยะเวลาที่แน่นอนในการส่งมอบสัญญาที่มีข้อสัญญาไว้ อีกทั้งยังไม่ได้กำหนดผลในทางแพ่ง หากผู้ประกอบการจะละเลยไม่ส่งมอบสัญญาที่มีข้อสัญญาให้แก่ผู้เช่าซื้อ

ซึ่งในกรณีนี้ ผู้เขียนเห็นควรเสนอให้แก้ไขเพิ่มเติมประกาศคณะกรรมการว่าด้วยสัญญา ข้อ 3/2 “ผู้ประกอบการมีหน้าที่ส่งมอบสัญญาที่มีข้อสัญญาหรือมีข้อสัญญาและแบบถูกต้องตามมาตรา 35 ทวิ...ให้แก่ผู้บริโภคภายในระยะเวลาเจ็ดวันนับจากวันทำสัญญา

การละเลยไม่ส่งมอบสัญญาที่มีข้อสัญญาที่ถูกต้องตามแบบนั้น ย่อมมีผลให้ผู้เช่าซื้อ มีสิทธิบอกเลิกสัญญา และผลของการเลิกสัญญานี้มีผลทำให้คู่สัญญากลับคืนสู่ฐานะเดิม ทั้งนี้ ผู้เช่าซื้อต้องใช้สิทธิในการบอกเลิกสัญญาภายในเจ็ดวันนับถัดจากวันที่กำหนดระยะเวลาในการส่งมอบสัญญาดังกล่าวนี้ได้ผ่านพ้นไป อนึ่ง การบอกเลิกสัญญาในกรณีนี้ ผู้ให้เช่าซื้อย่อมไม่อาจเรียกค่าเสียหายใด ๆ จากผู้เช่าซื้อได้”

4. เรื่องรายละเอียดที่ต้องกำหนดในสัญญาเช่าซื้อเครื่องใช้ไฟฟ้า

ในกรณีนี้ บทบัญญัติในประกาศคณะกรรมการว่าด้วยสัญญา ไม่ได้กำหนดให้ผู้ให้เช่าซื้อต้องกำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับอัตราค่าเช่าซื้อ อัตราดอกเบี้ย ราคาเช่าซื้อทั้งหมดที่ผู้เช่าซื้อต้องชำระ(รวมดอกเบี้ยแล้ว) เป็นต้น ไว้ให้ชัดเจน

ซึ่งในกรณีนี้ ผู้เขียนเห็นควรที่จะเสนอแบบของสัญญาเช่าซื้อส่วนหนึ่งที่กำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับจำนวนเงินที่ผู้เช่าซื้อจะต้องชำระตามสัญญาเช่าซื้อ ดังนี้

(1) ประเภทของเครื่องใช้ไฟฟ้า.....

(2) จำนวนของเครื่องใช้ไฟฟ้าที่เช่าซื้อ

เครื่อง

(3) เครื่องใช้ไฟฟ้าที่เช่าซื้อเป็นสินค้าใหม่หรือสินค้าที่ใช้แล้ว	
(4) วงเงินที่เช่าซื้อ (ราคาเครื่องใช้ไฟฟ้า – เงินดาวน์)	บาท
(5) ค่าเช่าซื้อ งวดละ	บาท
(6) ดอกเบี้ยในสัญญาเช่าซื้อ()ร้อยละ	ต่อปี
(7) ระยะเวลาเช่าซื้อชำระเป็นรายเดือน	เดือน
(8) รวมดอกเบี้ยที่ผู้เช่าซื้อต้องชำระทั้งหมด	บาท
(9) รวมค่าเช่าซื้อทั้งหมด	บาท
(10) ราคาเครื่องใช้ไฟฟ้า (กรณีชำระด้วยเงินสด)	บาท
(11) ส่วนต่างของราคาเครื่องใช้ไฟฟ้าที่ชำระด้วยเงินสดกับราคาเครื่องใช้ไฟฟ้ากรณีทำสัญญาเช่าซื้อ	บาท

5. เรื่องสิทธิของผู้เช่าซื้อในการเรียกร้องให้ผู้ผลิตหรือผู้ขายปฏิบัติตามเงื่อนไขการรับประกันได้โดยตรง

ในกรณีนี้ การที่ประกาศคณะกรรมการว่าด้วยสัญญา ข้อ 3 (5) กำหนดให้ผู้ให้เช่าซื้อต้องจัดให้ผู้เช่าซื้อสามารถใช้สิทธิในการเรียกร้องให้มีการปฏิบัติตามเงื่อนไขของการรับประกันของเครื่องใช้ไฟฟ้าจากผู้ผลิตหรือผู้ขายโดยตรง ซึ่งอาจเกิดปัญหาในกรณีที่ผู้ผลิตหรือผู้ขายปฏิเสธโดยไม่ยอมปฏิบัติตามการรับประกัน โดยอ้างว่าไม่ได้เป็นคู่สัญญากับผู้เช่าซื้อได้

ในกรณีนี้ผู้เขียนเห็นว่าควรแก้ไขโดยเพิ่มเติมบทบัญญัติในพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2541 ดังนี้

มาตรา 35 ทศ “ผู้ผลิตหรือผู้ขายมีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามที่ได้ให้รับให้คำรับประกันไว้กับผู้บริโภคตามที่ผู้บริโภคเรียกร้อง แม้ว่าผู้บริโภคนั้นจะไม่มีนิติสัมพันธ์กับผู้ผลิตหรือผู้ขายแต่อย่างใด และหากผู้ผลิตหรือผู้ขายฝ่าฝืนหรือหลีกเลี่ยงไม่ยอมปฏิบัติตามคำรับประกันนั้น ผู้บริโภทย่อมมีสิทธิที่จะเรียกร้องให้ผู้ผลิตหรือผู้ขายจ่ายค่าเสียหายแทนการปฏิบัติตามคำรับประกันนั้นได้ ทั้งนี้ ศาลย่อมมีดุลพินิจในการที่จะลดค่าเสียหายตามที่ผู้บริโภคเรียกร้องลงได้โดยพิจารณาถึงสภาพการณ์ที่ก่อให้เกิดความเสียหายและความเสียหายที่แท้จริงเป็นหลัก โดยพิจารณาข้อเท็จจริงเป็นคดี ๆ ไป”

6. เรื่องส่วนลดอัตราดอกเบี้ย ในกรณีที่ผู้เช่าซื้อชำระค่าเช่าซื้อทั้งหมดเพื่อปิดบัญชีค่าเช่าซื้อ

ในกรณีนี้ ประกาศคณะกรรมการว่าด้วยสัญญา ไม่ได้กำหนดให้ผู้ให้เข้าซื้อต้องให้ส่วนลดอัตราดอกเบี้ยเป็นจำนวนแน่นอน ในกรณีที่ผู้เข้าซื้อประสงค์จะขอชำระเงินค่าเข้าซื้อทั้งหมดเพียงคราวเดียว โดยไม่ผ่อนชำระเป็นรายงวดเพื่อปิดบัญชีค่าเข้าซื้อ

ในกรณีนี้ ผู้เขียนจึงขอเสนอแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติในประกาศคณะกรรมการว่าด้วยสัญญา ข้อ 3 (7) จาก “ในกรณีที่ผู้เข้าซื้อมีความประสงค์จะขอชำระเงินค่าเข้าซื้อทั้งหมดในคราวเดียวโดยไม่ผ่อนชำระค่าเข้าซื้อเป็นรายงวดตามสัญญาเข้าซื้อเพื่อปิดบัญชีค่าเข้าซื้อ ผู้ให้เข้าซื้อจะต้องให้ส่วนลดแก่ผู้เข้าซื้อตามอัตราที่ผู้ให้เข้าซื้อตกลงไว้กับผู้เข้าซื้อขณะทำสัญญา” เป็น “ในกรณีที่ผู้เข้าซื้อมีความประสงค์จะขอชำระเงินค่าเข้าซื้อทั้งหมดในคราวเดียวโดยไม่ผ่อนชำระค่าเข้าซื้อเป็นรายงวดตามสัญญาเข้าซื้อ เพื่อปิดบัญชีค่าเข้าซื้อ ผู้ให้เข้าซื้อจะต้องให้ส่วนลดแก่ผู้เข้าซื้อ ในกรณีที่ผู้เข้าซื้อชำระค่าเข้าซื้อเป็นรายงวดมาแล้วไม่น้อยกว่าครึ่งหนึ่งของจำนวนเงินค่าเข้าซื้อทั้งหมด ผู้ให้เข้าซื้อจะต้องให้ส่วนลดแก่ผู้เข้าซื้อในอัตราไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ของดอกเบี้ยเข้าซื้อที่ยังไม่ถึงกำหนดชำระ และในกรณีที่ผู้เข้าซื้อต้องการชำระค่าเข้าซื้อทั้งหมดในคราวเดียวเพื่อปิดบัญชีค่าเข้าซื้อโดยที่ผู้เข้าซื้อยังชำระค่าเข้าซื้อเป็นรายงวดไม่ถึงครึ่งหนึ่งของจำนวนเงินค่าเข้าซื้อทั้งหมด ผู้ให้เข้าซื้อจะต้องให้ส่วนลดแก่ผู้เข้าซื้อในอัตราไม่น้อยกว่าร้อยละ 25 ของดอกเบี้ยเข้าซื้อที่ยังไม่ถึงกำหนดชำระ โดยให้คิดคำนวณตามแถลงการณ์มาตรฐานการบัญชีของสมาคมนักบัญชีและผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทย เรื่อง การบัญชีเกี่ยวกับการเข้าซื้อทางด้านผู้ให้เข้าซื้อ ทั้งนี้ ผู้เข้าซื้อที่มีสิทธิที่จะแสดงความประสงค์จะขอชำระเงินค่าเข้าซื้อทั้งหมดในคราวเดียวโดยไม่ผ่อนชำระค่าเข้าซื้อเป็นรายงวดตามสัญญาเข้าซื้อเพื่อปิดบัญชีค่าเข้าซื้อในระยะเวลาใด ๆ ก็ได้ระหว่างเวลาของสัญญาเข้าซื้อ”

7. เรื่องเบี้ยปรับหรือเงินอื่นใดที่ผู้เข้าซื้อต้องชำระ หากผู้เข้าซื้อผิดนัด

ในกรณีนี้ ประกาศคณะกรรมการว่าด้วยสัญญา ข้อ 4(7) เพียงแต่กำหนดข้อห้ามมิให้ใช้ข้อสัญญาให้ผู้ให้เข้าซื้อคิดเบี้ยปรับหรือเงินอื่นใดในกรณีที่ผู้เข้าซื้อผิดนัดชำระค่าหนี้ร่วมกันแล้วเกินกว่าร้อยละ 15 ต่อปี แต่ไม่ได้กำหนดว่าการคิดเบี้ยปรับหรือเงินอื่นใดที่ห้ามเกินกว่าร้อยละ 15 ต่อปีนั้น คิดจากเงินจำนวนใดเป็นฐาน

ในกรณีนี้ ผู้เขียนจึงขอเสนอแก้ไขโดยเพิ่มเติมบทบัญญัติในประกาศคณะกรรมการว่าด้วยสัญญา ข้อ 4 (7) “ห้ามมิให้ใช้ข้อสัญญาที่กำหนดให้ผู้ให้เข้าซื้อคิดเบี้ยปรับหรือเงินอื่นใดในกรณีที่ผู้เข้าซื้อผิดนัดชำระหนี้ร่วมกันแล้วเกินกว่าอัตราร้อยละ 15 ต่อปี” เป็น “ห้ามมิให้ใช้ข้อสัญญาที่กำหนดให้ผู้ให้เข้าซื้อคิดเบี้ยปรับหรือเงินอื่นใดในกรณีที่ผู้เข้าซื้อผิดนัดชำระหนี้ร่วมกันแล้วเกินกว่าอัตราร้อยละ 15 ต่อปีโดยคิดจากจำนวนค่าเข้าซื้อในงวดที่ผู้เข้าซื้อผิดนัด”

8. เรื่องผลการบอกเลิกสัญญาโดยผู้เช่าซื้อ

ในกรณีนี้ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 573 นั้นไม่ได้กำหนดผลของการเลิกสัญญาโดยผู้เช่าซื้อไว้อย่างชัดเจนดังเช่นที่กำหนดไว้ในกรณีของการเลิกสัญญาโดยผู้ให้เช่าซื้อ

ดังนั้น ในกรณีนี้ ผู้เขียนเห็นควรที่จะเพิ่มเติมบทบัญญัติในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ โดยกำหนดไว้ในวรรคสองของมาตรา 573 ดังนี้

มาตรา 573 วรรคสอง “การเลิกสัญญาในวรรคแรกไม่เป็นเหตุให้เรียกค่าเสียหาย เงินค่าเช่าซื้อที่ค้างชำระและเงินค่าเช่าซื้อที่ชำระไปแล้ว”

9. เรื่องการเลิกสัญญาโดยผู้ให้เช่าซื้อ

ในกรณีนี้ ประกาศคณะกรรมการว่าด้วยสัญญา ฯ ไม่ได้กำหนดสิทธิในการเลิกสัญญาของผู้ให้เช่าซื้อในกรณีที่ผู้เช่าซื้อผิดนัดหลายงวดสลับกันไปมาแต่ไม่ติดกัน

ในกรณีนี้ผู้เขียนจึงเห็นควรแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติในประกาศคณะกรรมการว่าด้วยสัญญาฯ ข้อ 4 (5) ที่ห้ามมิให้ใช้ข้อสัญญาดังนี้ “ข้อสัญญาที่ให้ผู้ให้เช่าซื้อสิทธิบอกเลิกสัญญา ในกรณีที่ผู้เช่าซื้อผิดนัดน้อยกว่าสองงวดติดต่อกัน” เป็น “ห้ามมิให้ใช้ข้อสัญญาที่ให้ผู้ให้เช่าซื้อสิทธิบอกเลิกสัญญา ในกรณีที่ผู้เช่าซื้อผิดนัดน้อยกว่าสองงวดติดต่อกัน

ห้ามมิให้ใช้ข้อสัญญาที่ให้ผู้ให้เช่าซื้อสิทธิบอกเลิกสัญญา ในกรณีที่ผู้เช่าซื้อผิดนัดหลายงวดสลับกันไปมาน้อยกว่าสามงวด

ถ้าผู้เช่าซื้อไม่ชำระหนี้ภายในกำหนดระยะเวลาที่กำหนดไว้ ผู้ให้เช่าซื้อจะเลิกสัญญาเสียก็ได้ โดยหากผู้ให้เช่าซื้อจะเลิกสัญญา ผู้ให้เช่าซื้อจะต้องบอกกล่าวล่วงหน้าเป็นหนังสือให้ผู้เช่าซื้อทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสามสิบวันก่อนเลิกสัญญา โดยผลของการบอกเลิกสัญญานั้น ให้มีผลให้ผู้ให้เช่าซื้อยอมมีสิทธิที่จะกลับเข้าครอบครองทรัพย์สินที่เช่าซื้อ ตลอดจนรับเงินค่าเช่าซื้อที่ผู้เช่าซื้อชำระมาแล้วทั้งหมด แต่ไม่มีสิทธิเรียกเงินค่าเช่าซื้อที่ค้างชำระก่อนบอกเลิกสัญญาได้ แม้ว่ากำหนดการชำระเงินนั้นจะถึงก่อนบอกเลิกสัญญาก็ตาม”

10. ผลภายหลังจากการที่ผู้ให้เช่าซื้อบอกเลิกสัญญา เพราะผู้เช่าซื้อผิดสัญญา

ในกรณีนี้ มีปัญหาว่าบทบัญญัติในประกาศคณะกรรมการว่าด้วยสัญญาฯ ข้อ 3 (10) ที่กำหนดให้ผู้เช่าซื้อต้องรับผิดชอบในส่วนที่ขาดอยู่ตามสัญญาเช่าซื้อ ในกรณีที่ผู้ให้เช่าซื้อบอกเลิกสัญญาและกลับเข้าครอบครองเครื่องใช้ไฟฟ้าและนำเครื่องใช้ไฟฟ้าไปขายได้ราคาน้อยกว่ามูลหนี้ส่วนที่ขาดนั้น เป็นบทบัญญัติที่เป็นการลงโทษผู้เช่าซื้อหรือไม่

ในกรณีนี้ ผู้เขียนจึงขอเสนอให้ตัดบทบัญญัติ ข้อ 3 (10)(ข) อันเป็นบทบัญญัติที่ก่อให้เกิดภาระให้กับผู้เช่าซื้อออกจากประกาศคณะกรรมการว่าด้วยสัญญาฯ นอกจากนี้ ผู้เขียนได้เสนอบทบัญญัติที่เป็นการห้ามมิให้ผู้ให้เช่าซื้อใช้ข้อสัญญาที่เป็นการบังคับให้ผู้เช่าซื้อต้องรับผิดชอบค่าเสื่อมราคาหรือค่าขาดราคา ในกรณีที่ผู้ให้เช่าซื้อนำเครื่องใช้ไฟฟ้าไปขายแล้วได้ราคาน้อยกว่าราคาที่ควรจะได้รับตามสัญญาเช่าซื้อ ดังนี้

“ห้ามมิให้ผู้ให้เช่าซื้อใช้ข้อสัญญาที่เป็นการกำหนดให้ผู้เช่าซื้อต้องรับผิดชอบในส่วนที่ขาดตามสัญญาเช่าซื้อ หรือค่าเสื่อมราคา หรือค่าขาดราคา ในกรณีที่ผู้ให้เช่าซื้อเลิกสัญญา เพราะผู้เช่าซื้อผิดสัญญาและผู้ให้เช่าซื้อได้นำเครื่องใช้ไฟฟ้าไปขายแล้วได้ราคาน้อยกว่าราคาที่ควรจะได้รับตามสัญญาเช่าซื้อ แม้ว่าการขายนั้นผู้ให้เช่าซื้อจะได้กระทำไปด้วยวิธีการที่เหมาะสมก็ตาม”

11. หน้าที่ของผู้เช่าซื้อภายหลังสัญญาสิ้นสุด เพราะเครื่องใช้ไฟฟ้าที่เช่าซื้อสูญหาย หรือถูกทำลายไปทั้งหมด โดยเหตุใด ๆ อันมิใช่ความผิดของผู้ให้เช่าซื้อ

ในกรณีนี้บทบัญญัติในประกาศคณะกรรมการว่าด้วยสัญญาฯ ไม่ได้กำหนดห้ามมิให้ผู้ให้เช่าซื้อใช้ข้อสัญญาที่กำหนดให้ผู้เช่าซื้อต้องรับผิดชอบชำระค่าเช่าซื้อให้ครบถ้วนตามสัญญาในกรณีเครื่องใช้ไฟฟ้าที่เช่าซื้อสูญหาย ถูกทำลาย ถูกยึด ถูกอายัด หรือถูกริบ โดยมีใช่เป็นความผิดของผู้เช่าซื้อดังเช่นบทบัญญัติในประกาศคณะกรรมการว่าด้วยสัญญา เรื่อง ให้ธุรกิจให้เช่ารถยนต์และรถจักรยานยนต์เป็นธุรกิจที่ควบคุมสัญญา พ.ศ.2543

ซึ่งในกรณีนี้ ผู้เขียนเห็นสมควรในการที่จะแก้ไขโดยการเพิ่มเติมบทบัญญัติในประกาศคณะกรรมการว่าด้วยสัญญาฯ โดยเพิ่มเติมบทบัญญัติในลักษณะเช่นเดียวกับที่กำหนดไว้ในประกาศคณะกรรมการว่าด้วยสัญญาฯ เรื่อง ให้ธุรกิจให้เช่าซื้อรถยนต์และรถจักรยานยนต์เป็นธุรกิจที่ควบคุมสัญญา พ.ศ.2543 ข้อ 4(4) กล่าวคือ ห้ามมิให้ผู้ให้เช่าซื้อใช้ข้อสัญญาที่กำหนดให้ผู้เช่าซื้อต้องรับผิดชอบชำระค่าเช่าซื้อให้ครบถ้วนตามสัญญาในกรณีเครื่องใช้ไฟฟ้าที่เช่าซื้อสูญหาย ถูกทำลาย ถูกยึด ถูกอายัด หรือถูกริบ โดยมีใช่เป็นความผิดของผู้เช่าซื้อ เว้นแต่ค่าเสียหายหรือเบี้ยปรับหรือค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการทวงถามการติดตามเครื่องใช้ไฟฟ้าที่เช่าซื้อ ค่าทนายความ หรือค่าอื่นใดเพียงเท่าที่ผู้ให้เช่าซื้อได้ใช้จ่ายไปจริงตามความจำเป็นและมีเหตุผลอันสมควร

ตารางเปรียบเทียบข้อเสนอแนะในการแก้ไขบทบัญญัติในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

เรื่อง	ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์	ข้อเสนอแนะ
1.ผลของการเลิกสัญญาของผู้เช่าซื้อ	มาตรา 573 “ผู้เช่าจะส่งบอกเลิกสัญญาในเวลาใดเวลาหนึ่งก็ได้ ด้วยการส่งมอบทรัพย์สินกลับคืนให้แก่เจ้าของโดยเสียค่าใช้จ่ายของตนเอง”	มาตรา 573 “ผู้เช่าจะส่งบอกเลิกสัญญาในเวลาใดเวลาหนึ่งก็ได้ ด้วยการส่งมอบทรัพย์สินกลับคืนให้แก่เจ้าของโดยเสียค่าใช้จ่ายของตนเอง การเลิกสัญญาในวรรคแรกไม่เป็นเหตุให้เรียกค่าเสียหาย เงินค่าเช่าซื้อที่ค้างชำระและเงินค่าเช่าซื้อที่ชำระไปแล้ว”

ตารางเปรียบเทียบข้อเสนอแนะในการแก้ไขบทบัญญัติในพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2541

เรื่อง	พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2541	ข้อเสนอแนะ
1.เรื่องสิทธิของผู้เข้าซื้อในการเรียกร้องให้ผู้ผลิตหรือผู้ขายปฏิบัติตามเงื่อนไขการรับประกันได้โดยตรง	ไม่มี	มาตรา 35 ทศ “ผู้ผลิตหรือผู้ขายมีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามที่ได้ให้รับให้คำรับประกันไว้กับผู้บริโภคตามที่ผู้บริโภคเรียกร้อง แม้ว่าผู้บริโภคนั้นจะไม่มีนิติสัมพันธ์กับผู้ผลิตหรือผู้ขายแต่อย่างไร และหากผู้ผลิตหรือผู้ขายฝ่าฝืนหรือหลีกเลี่ยงไม่ยอมปฏิบัติตามคำรับประกันนั้น ผู้บริโภทย่อมมีสิทธิที่จะเรียกร้องให้ผู้ผลิตหรือผู้ขายจ่ายค่าเสียหายแทนการปฏิบัติตามคำรับประกันนั้นได้ ทั้งนี้ ศาลย่อมมีดุลพินิจในการที่จะลดค่าเสียหายตามที่ผู้บริโภคเรียกร้องลงได้โดยพิจารณาถึงสภาพการณ์ที่ก่อให้เกิดความเสียหายและความเสียหายที่แท้จริงเป็นหลัก โดยพิจารณาข้อเท็จจริงเป็นคดี ๆ ไป”

ตารางเปรียบเทียบข้อเสนอแนะในการแก้ไขบทบัญญัติในประกาศคณะกรรมการว่าด้วยสัญญา เรื่อง ให้ธุรกิจให้เช่าซื้อเครื่องใช้ไฟฟ้าเป็นธุรกิจที่ควบคุม

สัญญา พ.ศ. 2544

เรื่อง	ประกาศคณะกรรมการว่าด้วยสัญญา	ข้อเสนอแนะ
1.ลักษณะของเครื่องใช้ไฟฟ้าที่ถูกควบคุม	ข้อ 2 “เครื่องใช้ไฟฟ้า หมายความว่ารวมถึง เครื่องใช้หรืออุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ (Electronics) เครื่องใช้หรืออุปกรณ์เทคโนโลยีสารสนเทศ (Information Technology) และเครื่องใช้หรืออุปกรณ์โสตทัศนูปกรณ์ (Audio Vision)”	ข้อ 2 “เครื่องใช้ไฟฟ้า หมายความว่ารวมถึง เครื่องใช้หรืออุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ (Electronics) เครื่องใช้หรืออุปกรณ์เทคโนโลยีสารสนเทศ (Information Technology) และเครื่องใช้หรืออุปกรณ์โสตทัศนูปกรณ์ (Audio Vision)” <u>“เช่าซื้อ ให้หมายความว่าถึง การเช่าซื้อตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เฉพาะสินค้าประเภทเครื่องใช้ไฟฟ้าและหมายความว่าซื้อขายผ่านส่งเครื่องใช้ไฟฟ้าที่มีเงื่อนไขว่าผู้ซื้อต้องผ่อนชำระราคาให้ผู้ขายตั้งแต่ 2 งวดขึ้นไป และกรรมสิทธิ์ยังไม่โอนไปยังผู้ซื้อจนกว่าได้ชำระราคาครบถ้วนแล้ว”</u>

เรื่อง	ประกาศคณะกรรมการว่าด้วยสัญญา	ข้อเสนอแนะ
2.เรื่องการเปิดเผยข้อสัญญาแก่ผู้เช่าซื้อก่อนหรือ	ไม่มี	<u>ข้อ 3/1 “ก่อนหรือในขณะที่ทำสัญญา ผู้ประกอบธุรกิจมีหน้าที่เปิดเผยรายละเอียดของสัญญาที่มีความสำคัญให้แก่ผู้บริโภคดังนี้</u> <u>1.ชื่อเต็มและที่อยู่ของผู้ให้เช่าซื้อ</u> <u>2.ข้อความที่บ่งบอกว่าสัญญาเช่าซื้อเครื่องใช้ไฟฟ้านี้เป็นสัญญาที่อยู่ภายใต้บังคับของประกาศคณะกรรมการว่าด้วยสัญญา เรื่อง ให้ธุรกิจให้เช่าซื้อเครื่องใช้ไฟฟ้าเป็นธุรกิจที่ควบคุมสัญญา พ.ศ.2544</u> <u>3.ข้อสัญญาในสัญญาเช่าซื้อ</u> <u>4.ราคาของเครื่องใช้ไฟฟ้าในกรณีที่ซื้อโดยไม่ผ่อนชำระ</u> <u>5.จำนวนเงินดาวน์หรือจำนวนเงินที่ต้องชำระครั้งแรก</u> <u>6.ราคาค่าเช่าซื้อที่ต้องจ่ายเป็นรายงวด</u> <u>7.อัตราดอกเบี้ย</u>

เรื่อง	ประกาศคณะกรรมการว่าด้วยสัญญา	ข้อเสนอแนะ
		<u>8.จำนวนรวมทั้งหมดที่ต้องจ่ายหากผู้เช่าซื้อตกลงทำสัญญาเช่าซื้อ</u> <u>9.ความแตกต่างระหว่างราคาของเครื่องใช้ไฟฟ้าในกรณีที่ชำระครั้งเดียวกับราคาของเครื่องใช้ไฟฟ้าในกรณีที่ทำสัญญาเช่าซื้อ</u> <u>10.ค่าธรรมเนียมและค่าใช้จ่ายอื่นๆ ที่ผู้เช่าซื้อจะต้องจ่าย ได้แก่ ค่าขนส่ง, ค่าบำรุงรักษา, ค่าฝึกอบรมในการใช้เครื่องใช้ไฟฟ้าชนิดนั้น หรือ ค่าอุปกรณ์เสริม เป็นต้น</u> <u>11.เงื่อนไขในการชำระค่าเช่าซื้อ</u> <u>12.ระยะเวลาในการชำระค่าเช่าซื้อ</u> <u>13.เบี้ยปรับหรืออัตราดอกเบี้ยในกรณีผิดนัดชำระค่าเช่าซื้อ</u> <u>14.สิทธิในการบอกเลิกสัญญาของผู้เช่าซื้อ</u> <u>15.เหตุแห่งการบอกเลิกสัญญาของผู้ให้เช่าซื้อ</u> <u>16.ข้อความอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง</u> <u>การละเลยหรือฝ่าฝืนหน้าที่ในการเปิดเผย</u>

เรื่อง	ประกาศคณะกรรมการว่าด้วยสัญญา	ข้อเสนอแนะ
		<u>รายละเอียดดังกล่าวนี้ย่อมมีผลให้ผู้เข้าซื้อ มีสิทธิบอกเลิกสัญญา และผลของการเลิกสัญญานี้มีผลทำให้คู่สัญญากลับคืนสู่ฐานะเดิม ทั้งนี้ ผู้เข้าซื้อต้องใช้สิทธิในการบอกเลิกสัญญาภายในเจ็ดวันนับจากวันทำสัญญา อนึ่ง การบอกเลิกสัญญาในกรณีนี้ นั้น ผู้ให้เข้าซื้อ ย่อมไม่อาจเรียกค่าเสียหายใด ๆ จากผู้เข้าซื้อได้”</u>
3.เรื่องการส่งมอบสัญญาเข้าซื้อ	ไม่มี	<u>ข้อ 3/2 “ผู้ประกอบการธุรกิจมีหน้าที่ส่งมอบสัญญาที่มีข้อสัญญาหรือมีข้อสัญญาและแบบถูกต้องตามมาตรา 35 ทวิ...ให้แก่ผู้บริโภคภายในระยะเวลาเจ็ดวันนับจากวันทำสัญญา</u> <u>การละเลยไม่ส่งมอบสัญญาที่มีข้อสัญญาที่ถูกต้องตามแบบนั้น ย่อมมีผลให้ผู้เข้าซื้อ มีสิทธิบอกเลิกสัญญา และผลของการเลิกสัญญานี้มีผลทำให้คู่สัญญากลับคืนสู่ฐานะเดิม</u>

เรื่อง	ประกาศคณะกรรมการว่าด้วยสัญญา	ข้อเสนอแนะ
4.เรื่องรายละเอียดที่ต้องกำหนดในสัญญาเช่าซื้อ เครื่องใช้ไฟฟ้า	ไม่มี	แบบของสัญญาเช่าซื้อส่วนหนึ่งที่กำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับจำนวนเงินที่ผู้เช่าซื้อจะต้องชำระตามสัญญาเช่าซื้อ ดังนี้ 1. <u>ประเภทของเครื่องใช้ไฟฟ้า.....</u> 2. <u>จำนวนเครื่องใช้ไฟฟ้า</u> 3. <u>เครื่องใช้ไฟฟ้าที่เช่าซื้อเป็นสินค้าใหม่หรือสินค้าที่ใช้แล้ว</u> 4. <u>วงเงินที่เช่าซื้อ (ราคาเครื่องใช้ไฟฟ้า – เงินดาวน์)</u> 5. <u>ค่าเช่าซื้อ งวดละ</u> 6. <u>ดอกเบี้ยในสัญญาเช่าซื้อ()ร้อยละ</u> 7. <u>ระยะเวลาเช่าซื้อชำระเป็นรายเดือน</u> 8. <u>รวมดอกเบี้ยที่ผู้เช่าซื้อต้องชำระทั้งหมด</u> 9. <u>รวมค่าเช่าซื้อทั้งหมด</u> 10. <u>ราคาเครื่องใช้ไฟฟ้า (กรณีชำระด้วยเงินสด)</u> 11. <u>ส่วนต่างของราคาเครื่องใช้ไฟฟ้าที่ชำระด้วยเงินสดกับราคาเครื่องใช้ไฟฟ้ากรณีทำสัญญาเช่า</u>

เรื่อง	ประกาศคณะกรรมการว่าด้วยสัญญา	ข้อเสนอแนะ
		<u>ข้อ</u>
5.เรื่องส่วนลดอัตราดอกเบี้ย ในกรณีที่ผู้เช่าซื้อชำระค่าเช่าซื้อทั้งหมดเพื่อปิดบัญชีค่าเช่าซื้อ	ข้อ 3 (7) กำหนดให้ผู้ให้เช่าซื้อต้องให้ส่วนลดอัตราดอกเบี้ยแก่ผู้เช่าซื้อตามอัตราที่ผู้ให้เช่าซื้อได้ตกลงกับผู้เช่าซื้อไว้ในขณะทำสัญญา	<u>ข้อ 3 (7) ในกรณีที่ผู้เช่าซื้อมีความประสงค์จะขอชำระเงินค่าเช่าซื้อทั้งหมดในคราวเดียวโดยไม่ผ่อนชำระค่าเช่าซื้อเป็นรายงวดตามสัญญาเช่าซื้อ เพื่อปิดบัญชีค่าเช่าซื้อ ผู้ให้เช่าซื้อจะต้องให้ส่วนลดแก่ผู้เช่าซื้อ ในกรณีที่ผู้เช่าซื้อชำระค่าเช่าซื้อเป็นรายงวดมาแล้วไม่น้อยกว่าครึ่งหนึ่งของจำนวนเงินค่าเช่าซื้อทั้งหมด ผู้ให้เช่าซื้อจะต้องให้ส่วนลดแก่ผู้เช่าซื้อในอัตราไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ของดอกเบี้ยเช่าซื้อที่ยังไม่ถึงกำหนดชำระ และในกรณีที่ผู้เช่าซื้อต้องการชำระค่าเช่าซื้อทั้งหมดในคราวเดียวเพื่อปิดบัญชีค่าเช่าซื้อโดยที่ผู้เช่าซื้อยังชำระค่าเช่า</u>

เรื่อง	ประกาศคณะกรรมการว่าด้วยสัญญา	ข้อเสนอแนะ
		<u>ซื้อเป็นรายงวดไม่ถึงครึ่งหนึ่งของจำนวนเงินค่าเช่าซื้อทั้งหมด ผู้ให้เช่าซื้อต้องให้ส่วนลดแก่ผู้เช่าซื้อในอัตราไม่น้อยกว่าร้อยละ 25 ของดอกเบี้ยเช่าซื้อที่ยังไม่ถึงกำหนดชำระ โดยให้คิดคำนวณตามแถลงการณ์มาตรฐานการบัญชีของสมาคมนักบัญชีและผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทย เรื่อง การบัญชีเกี่ยวกับการเช่าซื้อทางด่วนผู้ให้เช่าซื้อ ทั้งนี้ ผู้เช่าซื้อที่มีสิทธิที่จะแสดงความประสงค์จะขอชำระเงินค่าเช่าซื้อทั้งหมดในคราวเดียวโดยไม่ผ่อนชำระค่าเช่าซื้อเป็นรายงวดตามสัญญาเช่าซื้อเพื่อปิดบัญชีค่าเช่าซื้อในระยะเวลาใด ๆ ก็ได้ ระหว่างเวลาของสัญญาเช่าซื้อ</u>
6.เรื่องเบี้ยปรับหรือเงินอื่นใดที่ผู้เช่าซื้อต้องชำระหากผู้เช่าซื้อผิดนัด	ข้อ 4 (7) ได้ห้ามมิให้ใช้ข้อสัญญาที่กำหนดให้ผู้ให้เช่าซื้อคิดเบี้ยปรับหรือเงินอื่นใดในกรณีที่ผู้เช่าซื้อผิดนัดชำระหนี้รวมกันแล้วเกินกว่าอัตราร้อยละ 15 ต่อปี	ข้อ 4 (7) เป็น ห้ามมิให้ใช้ข้อสัญญาที่กำหนดให้ผู้ให้เช่าซื้อคิดเบี้ยปรับหรือเงินอื่นใดในกรณีที่ผู้เช่าซื้อผิดนัดชำระหนี้รวมกันแล้วเกินกว่าอัตราร้อยละ 15 ต่อปีโดยคิดจากจำนวนค่าเช่าซื้อในงวดที่ผู้เช่าซื้อผิดนัด

เรื่อง	ประกาศคณะกรรมการว่าด้วยสัญญา	ข้อเสนอแนะ
7.เรื่องการเลิกสัญญาโดยผู้ให้เช่าซื้อ	ข้อ 4 (5) ที่ห้ามมิให้ผู้ให้เช่าซื้อกำหนดข้อสัญญาที่กำหนดให้ผู้ให้เช่าซื้อ มีสิทธิบอกเลิกสัญญา ในกรณีที่ผู้เช่าซื้อผิดนัดน้อยกว่าสองงวดติดต่อกัน	ข้อ 4 (5) ที่ห้ามมิให้ใช้ข้อสัญญาดังนี้ “ข้อสัญญาที่ให้ผู้ให้เช่าซื้อสิทธิบอกเลิกสัญญา ในกรณีที่ผู้เช่าซื้อผิดนัดน้อยกว่าสองงวดติดต่อกัน” เป็น “ห้ามมิให้ใช้ข้อสัญญาที่ให้ผู้ให้เช่าซื้อ มีสิทธิบอกเลิกสัญญา ในกรณีที่ผู้เช่าซื้อผิดนัดน้อยกว่าสองงวดติดต่อกัน ห้ามมิให้ใช้ข้อสัญญาที่ให้ผู้ให้เช่าซื้อ มีสิทธิบอกเลิกสัญญา ในกรณีที่ผู้เช่าซื้อผิดนัดหลายงวดสลับกันไปมาน้อยกว่าสามงวด ถ้าผู้เช่าซื้อไม่ชำระหนี้ภายในกำหนดระยะเวลาที่กำหนดไว้ ผู้ให้เช่าซื้อจะเลิกสัญญาเสียก็ได้ โดยหากผู้ให้เช่าซื้อจะเลิกสัญญา ผู้ให้เช่าซื้อจะต้องบอกกล่าวล่วงหน้าเป็นหนังสือให้ผู้เช่าซื้อทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสามสิบวันก่อนเลิก

เรื่อง	ประกาศคณะกรรมการว่าด้วยสัญญาฯ	ข้อเสนอแนะ
		สัญญา โดยผลของการบอกเลิกสัญญานั้น ให้มีผลให้ผู้ให้เช่าซื้อยอมมีสิทธิที่จะกลับเช่าครอบครองทรัพย์สินที่เช่าซื้อ ตลอดจนรับเงินค่าเช่าซื้อที่ผู้เช่าซื้อชำระมาแล้วทั้งหมด แต่ไม่มีสิทธิเรียกเงินค่าเช่าซื้อที่ค้างชำระก่อนบอกเลิกสัญญาได้ แม้ว่ากำหนดการชำระเงินนั้นจะถึงก่อนบอกเลิกสัญญาก็ตาม”
8.ผลภายหลังจากการที่ผู้ให้เช่าซื้อบอกเลิกสัญญาเพราะผู้เช่าซื้อผิดสัญญา	ข้อ 3(10) “เมื่อผู้ให้เช่าซื้อบอกเลิกสัญญาและกลับเช่าครอบครองเครื่องใช้ไฟฟ้าที่เช่าซื้อเพื่อนำออกขายให้แก่บุคคลอื่น ก. ข. ในกรณีที่ผู้ให้เช่าซื้อนำเครื่องใช้ไฟฟ้าออกขาย หากได้ราคาเกินกว่ามูลหนี้ในส่วนที่ขาดอยู่ตามสัญญาเช่าซื้อ	ผู้เขียนเสนอให้ตัดบทบัญญัติ ข้อ 3 (10)(ข) อันเป็นบทบัญญัติที่ก่อให้เกิดภาระให้กับผู้เช่าซื้อออกจากประกาศคณะกรรมการว่าด้วยสัญญาฯ และกำหนดข้อห้ามมิให้ผู้ให้เช่าซื้อใช้ข้อสัญญาที่เป็น <u>การกำหนดให้ผู้เช่าซื้อต้องรับผิดในมูลหนี้ส่วนที่ขาดตามสัญญาเช่าซื้อ หรือค่าเสื่อมราคา หรือค่าขาดราคา</u> ในกรณีที่ผู้ให้เช่าซื้อเลิกสัญญาเพราะผู้เช่าซื้อผิดสัญญา และผู้ให้เช่าซื้อได้นำเครื่องใช้ไฟฟ้า

เรื่อง	ประกาศคณะกรรมการว่าด้วยสัญญาฯ	ข้อเสนอแนะ
	ผู้ให้เข้าซื้อต้องคืนเงินส่วนที่เกินนั้นให้แก่ผู้เข้าซื้อ แต่หากได้ราคาน้อยกว่ามูลหนี้ในส่วนที่ขาดอยู่ตามสัญญาเข้าซื้อ ผู้เข้าซื้อจะรับผิดชอบส่วนที่ขาดนั้น เฉพาะกรณีการขายโดยวิธีประมูลหรือขายทอดตลาดที่เหมาะสมเท่านั้น”	<u>ไปขายแล้วได้ราคาน้อยกว่าราคาที่ควรจะได้รับตามสัญญาเข้าซื้อ แม้ว่าการขายนั้นผู้ให้เข้าซื้อจะได้กระทำไปด้วยวิธีการที่เหมาะสมก็ตาม</u>
9.หน้าที่ของผู้เข้าซื้อภายหลังสัญญาสิ้นสุด เพราะเครื่องใช้ไฟฟ้าที่เข้าซื้อสูญหายหรือถูกทำลายไปทั้งหมด โดยเหตุใด ๆ อันมิใช่ความผิดของผู้ให้เข้าซื้อ	ไม่มี	ผู้เขียนเสนอเพิ่มบทบัญญัติในลักษณะที่เป็นข้อห้ามใช้ข้อสัญญา ดังนี้ <u>ห้ามมิให้ใช้ข้อสัญญาที่กำหนดให้ผู้เข้าซื้อต้องรับผิดชอบชำระค่าเข้าซื้อให้ครบถ้วนตามสัญญาในกรณีเครื่องใช้ไฟฟ้าที่เข้าซื้อสูญหาย ถูกทำลาย ถูกยึด ถูกอายัด หรือถูกริบโดยมิใช่เป็นความผิดของผู้เข้าซื้อ เว้นแต่ค่าเสียหายหรือเบี้ยปรับหรือค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการทวงถามการติดตามเครื่องใช้ไฟฟ้าที่เข้าซื้อ ค่าทนายความ หรือค่าอื่นใด เพียงเท่าที่ผู้ให้เข้าซื้อได้ใช้จ่ายไปจริงตามความจำเป็นและมีเหตุผลอันสมควร</u>